

Vier hotelkamers

Villa Augustus

6 september 2010

Sinds ik voor Poetry International werk, reis ik de hele wereld rond. Twee, drie of vier sterren, een hotelkamer is een hotelkamer. Er staat een stoel, een lamp, een televisie en een bureau. Er is een raam waar gordijnen voor hangen en een bed dat tussen twee nachtkastjes staat. Op een van die nachtkastjes staat een wekkerradio. In de la van het kastje ligt een bijbel. Op het bureau ligt een map met daarin informatie over het hotel, een toeristische folder over de stad, een welkomstbrief, het menu van het restaurant, twee enveloppen en twee vellen briefpapier met daarop het logo van het hotel. Op de televisie staat *Welcome, mr. Kwakmen*. Er staat een waterkoker op een dienblad en er is een kluisje in de garderobekast. Een föhn en twee glaasjes bij de wasbak. Schoenpoetssponsje en douche-muts in aparte zakjes. Shampoo en doucheegel *in-one*. Een formulier waarop je aan kan geven welke kleren je wanneer en hoe wil laten wassen. Naaisetje, lucifers en een balpen van het hotel.

De kleuren verschillen. Het behang, de vloerbedekking, de gordijnen. De reproducties aan de muur. In elke stad staan andere dingen op het bureau. Een bontgekleurd rieten mandje met twee pakjes Alka-Seltzer, een pakje Lucky Strike en drie pakjes condooms op een kamer in Medellin, Colombia. In Barcelona een stapeltje visitekaart-

jes van taxi's, restaurants, nachtclubs en callgirls. In Berlijn een doosje pepermunt.

In Dublin stond een sauna, die meer dan de helft van de hotelkamer besloeg. Als ik uit mijn bed stapte, stootte ik mijn knieën. Ik schuurde met mijn lichaam, plat tegen de houten wand, in de richting van het toilet. Het Cinema Hotel in Tel Aviv heeft twee gratis pornokanalen en in kamer 612 van het Royal Marine Hotel in Dun Laoghaire, Ierland, hangt de kop van een wild zwijn.

Van elke hotelkamer waarin ik verblijf maak ik een tekening. Geen reis zonder tekenboekje, stiften, inkt en een aquareldoosje in de koffer. Sommige hotelketens richten in de hele wereld dezelfde kamer in. Dan staan er twee dezelfde tekeningen in mijn boekje terwijl de kamers tweeduizend kilometer van elkaar zijn verwijderd. Je wordt wakker en weet niet of je in Chicago, Parijs of Durban bent. Het verschil is het uitzicht. Vanuit Chicago de Sears Tower, in Parijs een Chinese groot-handel in tassen en portefeuilles en in Durban de Indische oceaan.

Het hotel in New Delhi was nog in aanbouw. Ik keek uit op de stortplaats van de bouwplough, waar een bulldozer een troep vale, schurftige honden als meeuwen voor zich uit joeg. Ik luisterde hoe het nog onbehandelde beton van de vloer de

roestbruine druppels uit de pijp in de hoek van de kamer knisperend opzooog en hoorde hoe een rat zich een weg door de airconditioning probeerde te knagen. Om het uur werd ik gebeld door de receptie. *'Are you comfortable in your room, sir?*

In het Sea View Hotel in Durban zat aan het begin van elke gang een politieagent.

In mijn boekje staan nu zo'n 40 kamers. Ik heb foto's van nog eens twintig kamers, waar ik zo kort verbleef dat ik niet aan tekenen toekwam. Die teken ik later na van de foto.

Kamer 12

Villa Augustus

6 september 2010

Van 27 februari tot en met 2 maart 2012 ben ik door Stichting Altijd Augustus uitgenodigd om als 'Queen of the Secret Garden' in een verborgen huisje te werken aan 'iets wat met Villa Augustus te maken heeft'. Het geheel ommuurde huisje met de 'giardino segreto' is geïnspireerd op de vluchthuisjes van de Renaissance-adel die zich, net als ik, even aan het feestgedruis wilde onttrekken. Op de vloer ligt visgraatparket dat uit het Rijksmuseum komt.

In de beslotenheid van mijn geheime huisje ga ik vier hotelkamers uit het schetsboekje uitwerken. Ik zet de tafel tegen een muur, plak het eerste tekenvel op het blad en rangschik er de inktpotjes, aquarelverf, penselen en bekers met koffie, thee en water omheen.

Aan de andere kant van die muur bevindt zich de *Limonaia*, een orangerie waar de sinaasappel- en man-

darijnenbomen overwinteren. Vorig jaar, op 6 september 2011 om precies te zijn, interviewde ik in de *Limonaia* de dichter Rutger Kopland. Het waaide hard, de ramen van de kas klapperden de hele avond en we moesten de oude Kopland stevig tussen twee man geklemd van het restaurant door de tuin naar de orangerie leiden. 's Avonds logeerde ik in kamer 12 in de watertoren, die uitkeek op de Italiaanse tuin en het Dordtse Wantij.

Het staren naar een rivier in het besef dat alles is zoals het is en dat je daar verdomd weinig aan kan doen, is een thema dat in de poëzie van Kopland blijft terugkomen. Of hij nu naar de Drentse Aa keek of naar de rivier die stroomt achter zijn huisje in Frankrijk dat hij ooit kocht van het prijzengeld van de P.C. Hooft-prijs, de stroom relativeerde al zijn gedachten door ze met zich mee te nemen.

*De rivier neemt mijn gedachten mee
Het landschap in- en van alles wat ik zie
Weet ik dat het anders had kunnen zijn
Maar dat is het niet*

RUTGER KOPLAND, 'Stroomdal'

Toen ik een jaar of elf was, ging ik op fietsvakantie met mijn vader en mijn oudere broer. In de Ardennen, waar we ergens aan de Maas in de stromende regen de tent opzetten, kreeg ik heimwee. Mijn vader nam me mee naar de oever en wees op het krachtig stromende water. 'Als je hier in springt, ben je binnen een dag terug bij je moeder in Roermond.'

Waar ik sindsdien ook heen reis, ik zoek altijd eerst de rivier op. Alleen in steden zonder rivier, zoals Brussel, voel ik soms nog een restant van mijn heimwee.

Bas Kwakman en

Rutger Kopland

(Goor, 4 augustus 1934 - Glimmen, 11 juli 2012)

in Villa Augustus op 6 september 2011

2012

06/09/2011

VILLA AUGUSTUS, DORDRECHT

53X HOTEL, CHICAGO. 1990. 11/14/2019

Het hotel ligt twee blokken verwijderd van de *Magnificent Mile*, een van de beroemdste winkelstraten in de Verenigde Staten. Meterslange witte SUV-limousines rijden af en aan. Ik sta even stil om er een na te staren. Mensen die me links en rechts passeren, grote tassen van bekende modemerken in de ene en een *Starbucks* in de andere hand, roepen me halverwege hun haast vriendelijk toe: 'Daar zit Oprah in'. Joe Paresi was jarenlang in zijn eentje de redacteur van het beroemde tijdschrift *Poetry Magazine*. Een van zijn voorgangers was Ezra Pound, die rond 1922 de eerste publicatie van het beroemde gedicht 'The Waste Land' van zijn vriend T.S. Eliot persoonlijk verhaspelde en opnam in het tijdschrift.

Joe deed iets wat ik nooit heb gedaan: iedereen die gedichten naar de redactie in Chicago stuurde, kreeg van hem een vriendelijk, persoonlijk briefje terug. Hoe slecht die bijdragen soms ook waren, de woorden van Joe bleven altijd vriendelijk en opbeurend. 'Beter dan de vorige, maar lees eens dit, probeer

Kamer 714, Felix Hotel, Chicago, 24 september 2009

eens dat, probeer eens wat minder dit...'

Ruth Lily zond elke maand haar gedichten naar Joe. Nooit werden ze geplaatst en elke keer kreeg ze een brief. In haar testament schreef ze dat ze zelf ook wel wist dat haar gedichten niet al te best waren, maar dat ze altijd erg had genoten van de reacties van Paresi. Toen ze stierf, liet ze 400 miljoen dollar na aan het *Poetry Magazine*.

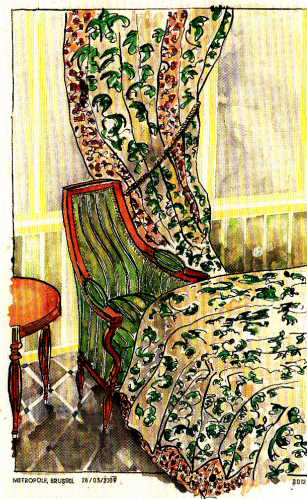
Samen met een collega ben ik in Chicago om met de directie van *The Poetry Foundation* te praten, de organisatie die inmiddels is opgericht om al dat geld te beheren. Joe Paresi is vertrokken. We praten over de mogelijke samenwerking tussen de Foundation en *Poetry International* en over de redactie van ons Amerikaans domein op de internationale website. Maar eigenlijk azen we voor al onze noodlijdende activiteiten thuis op een substantieel deel van de Ruth Lily-miljoenen.

In de enorme hoekkamer op de bovenste verdieping van het Chicago Building, naast het beroemde en prachtige Wrigley's Building (van die kauwgum) en tegenover de al even zo beroemde Tribune Tower, zitten we, geheel omgeven door glas, met een uniek zicht op Lake Erie in het oosten en de bruggen over de Chicago River in het zuiden, aan de mahoniehouten directietafel van *The Poetry Foundation*. Een jaar later herken ik het uitzicht uit de film *Batman Begins*. De plek van Joe Paresi is inmiddels ingenomen door tien dames en

heren in mooie donkerblauwe en grijze mantel- en maatk pakken, die elk aan het hoofd staan van een van de nieuwe branches van de *Poetry Foundation*. Ze jubelen en juichen in koor over al onze razend goede en unieke programma- en uitwisselingsvoorstellen, maar schieten daarna al snel terug in een wat theatraal aandoende somberheid. 'On whose budget?' vragen ze, aan ons en aan elkaar. Na een uur staan we weer buiten.

's Avonds gaan we uit. De broer van mijn collega woont in Los Angeles en speelt die avond basgitaar in een band die in downtown Chicago optreedt. Na het concert drinken we bier met de broer en de zanger. Iedereen is hier beroemd. De zanger, die ik niet kende, is Mark Lanegan, voormalig zanger van de *Queens of the Stone Age* en drinkebroertje van Kurt Cobain. De broer van mijn collega is de boezemvriend van alle Red Hot Chili Peppers.

Twee jaar geleden is hij getrouwd met Christina Applegate. Christina Applegate! Vorig jaar hebben ze een dochter gekregen. Haar foto hangt nu op het prikbord boven de oude houten tafel in de kleine keuken van *Poetry International*.

METROPOLE, BRUSSEL. 18/03/2018

Hotel Metropole, Brussel, 27 maart 2008

Vijf minuten voordat de pers de zaal binnenstroomde, gooide de voorzitter het nauwelijks opgedroogde manifest, gekopieerd in een vuistdikke stapel A4'tjes, triomfantelijk op de vergadertafel.

'Er staat "Poetry is the voice of the people", zei een Duitse collega. 'Dat kan niet.'

"A voice" van maken? probeerde de voorzitter nog. 'De zin "voice of the people" staat symbool voor de censuur in het communistische Oost-Duitsland,' zei de Duitser. 'De partij bepaalde wat de stem van het volk was en als ze vonden dat jij daar als schrijver niet aan voldeed, werd je opgepakt.' De pers kreeg nog een kop koffie, de hele stapel werd in de prullenbak gegooid en de zin werd uit het manifest geschrapt.

Alle clowns staan samen op het podium van het *Flagy-theater* in Brussel en lezen, gedirigeerd door David van Reybrouck en Geert van Istendael, hun 'grondwet in verzen' voor. *Poëzie brengt niets teweeg*, zo luidt het aloude cliché, maar die avond brengt me danig aan het twijfelen.

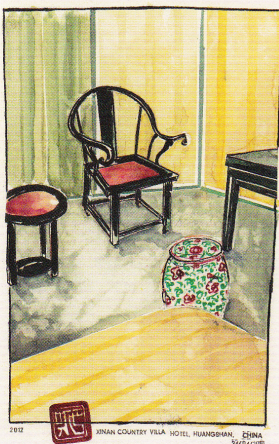
Als Shakespeare het zich kan permitteren zijn neus te snuiten in de zakdoek van *Desdemona*, /dan wil ook ik toreador spelen met de stier die Europa ontvoerde/ en wil hem daden door mijn balpen met onzichtbare inkt tussen zijn horens te planten.

Zo luidt het begin van artikel 44 van de Europese grondwet in verzen.

De kamer in het *Metropole* in Brussel heeft een typische Engelse uitstraling: een te groot bedachte inrichting voor een te kleine ruimte. De grote vaalgroene empirestoel met armkussentjes op de leuning staat stijf ingeklemd tussen raam en bed. De uitbundige en overdadige arabesken en plantmotieven op de *grand foulard* op het bed groeien via de veel te zware monoliet van het samengebonden gordijn door naar het plafond. De dunne pootjes van het empiretafeltje zitten los. Aan de wand hangen portretten van Franse generaals uit de tijd van Napoleon. Het welkomstbericht op de televisie is in negen talen. Daaronder staat de stadsslogan: 'Brussel, Wereldcentrum in het hart van Europa'.

Ik ben hier omdat het Brusselse Dichterscollectief vanavond in het *Flagy-theater* de Europese Grondwet in Verzen presenteert. De echte grondwet is net door de kiezer getorpedeerd en de eenwording ligt nu in handen van de Europese dichters. Elk Europees land, en

zelfs een aantal landen daarbuiten, heeft een dichter uitgevaardigd. Geen politieke wet, dan maar een poëtische. Niet dat dichters iets in te brengen hebben. Mircea Dinescu, een Roemeense deelnemer aan het project, schrijft: 'Dichters zijn allang niet meer de stem van het volk. Vroeger was de poëzie een wapen, dat was het in ieder geval onder het communisme. De angst voor woorden, voor toespreken, had het beoogde effect. Nu, in het kapitalisme, is de dichter niet meer dan een clown. We moeten ons geen illusies maken.' Onlangs kwamen vijfendertig internationale poëziefestivals in Colombia bij elkaar om de *World Poetry Movement* op te richten. Een soort belangenvereniging voor de poëziefestivals in de wereld met aandacht voor de rol van poëzie in het algemeen en de mogelijkheid tot uitwisseling van programma's, dichters en vertalingen in het bijzonder. Aan het concept-manifest gingen vijf dagen van tandengakners en schermutselingen vooraf.

Xinan Country Villa Hotel Huangshan, China, 24 april 2010

ontwerpbureau, een reisbureau en een hotel. De dichter Li Li trouwde een Zweedse diplomate en bouwde vanuit Malmö aan een netwerk van internationale dichters. Binnen tien jaar waren de ondernemingen zo groot en succesvol geworden dat ze niet alleen weer terug konden naar zeven dagen poëzie schrijven en wijn drinken, maar inmiddels vermogend genoeg waren om voor hun eigen plezier een internationaal festival uit de grond te stampen. Zo zijn bijvoorbeeld de twee chauffeurs die me van het vliegveld hebben gehaald, in dienst van een van de dichters. De Chinees uit Malmö heeft een klein clubje dichters uit Zweden, Denemarken, Israël, India en China uitgenodigd. Ik ben hier om de mogelijkheden rond de realisatie en financiering van een Chinees domein voor de website van Poetry International te onderzoeken. Door de financiële onafhankelijkheid van de dichters heeft de Chinese overheid in China geen enkele bemoeienis met het festival. Sterker nog, ze weten er waarschijnlijk niets vanaf. De vliegtickets, de catalogi met de vertalingen, de enorme banieren voor het hotel, vier keer per dag eten en drinken in private rooms in luxe restaurants, de taxi- en de busritjes, de Chinese Opera die alleen voor ons wordt opgevoerd, de trips naar oude toeristische stadjes, de excursies door de Gele Bergen, de traktaties in de theehuizen en zelfs de uitgebreide voetmassages – alles wordt ons aangeboden door de dichters.

Het festival is niet terug te vinden op internet. Publiek is er niet. De dichters dragen hun gedichten in beroemde tuinen, in luxe restaurants of staand voor een eenzame dennenboom, hangend aan een klif in de Gele Bergen, aan elkaar voor. Ook deze hotelkamer lijkt op alle anderen. Voor het bureau, een strak, glanzend zwartgelakt meubel met koperen sluitingen, staat een beschilderde porseleinen pot als stoel. Om mij er 's morgens aan te herinneren waar ik ben. Het raam kijkt uit op een kleine, klassieke tuin met zorgvuldig bijgehouden boompjes, een stereotype boeddha en een potsierlijk bruggetje over een vijver. Het geheel ligt ontheemd en volledig misplaatst ingeklemd tussen de vleugels van het moderne hotel. Elke ochtend om half negen komt een vrouw in traditionele kleren met een rieten bezem en een blik om het gras te vegen.

*Bas Kwakman, giardino segreto,
Villa Augustus, 1 maart 2012.*

